

Kuopion vapauttamisyksikkö

Tulo-opas

1.3.2021

Sisällys

Yleistä	3
Vastuuvirkamies ja perehdytys.....	4
Rangaistusajan suunnitelma	4
Päätös rangaistusajasta	4
Valvottu koevapaus	5
Perushuolto ja asuminen	5
Omat tilat	5
Vaatus, liinavaatteet ja vaatteiden huolto	6
Siisteys	6
Ruokahuolto ja kaupassakäynti.....	6
Tupakointi.....	7
Omaisuuuden hallussapito.....	7
Käytössä olevat tavarat	7
Tavaroiden toimittaminen vapauttamisyksikköön	7
Moottoriajoneuvon säilyttäminen vankilan parkkipaikalla	8
Yhteydenpito vankilan ulkopuolelle	8
Puhelimen käyttö	8
Kirjeet ja postilähetykset.....	8
Sähköpostin vastaanottaminen	9
Internetin käyttö ja sähköisen asioinnin työasemat	9
Ansiot ja rahankäyttö	9
Ansiot	9
Rahankäyttö	10
Tapaamiset	10
Alle 18-vuotiaiden tapaamiset	10
Poistumisluvat.....	11
Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella (RP).....	11
Poistumislupa tärkeästä syystä (TS)	12
Poistumislupa erittäin tärkeästä syystä (ETS)	12
Toimintaan osallistuminen	12
Työtoiminta.....	12

Opiskelu	13
Kuntouttava toiminta.....	13
Sähköiset palvelut	13
Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen määräajaksi (VA-loma).....	13
Vapaa-aika.....	13
Vapaa-ajan toiminta	13
Kirjasto	14
Hengellinen toiminta.....	14
Terveystenhoito	14
Käyttäytyminen vankilassa.....	15
Oikeus kannella ja vaatia oikaisua	15
Kanteleminen	15
Kantelun sisältö	16
Kantelun lähettäminen laillisuusvalvontaviranomaiselle.....	16
Oikaisuvaatimukset	16
Henkilökunta ja asiointi	17

Yleistä

Olet saapunut Kuopion vankilan vapauttamisyksikköön, joka on Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalueeseen kuuluva avolaitos. Kuopion vapauttamisyksikkö on 20-paikkainen päihteetön laitos, jossa rangaistuksen suorittaminen edellyttää päihteettömyyssitoumusta. Päihteettömyyttä valvotaan päihdetestein. Kuopion vapauttamisyksikössä vankeja valvotaan myös sähköisellä valvonnalla.

Luet parhaillaan Kuopion vapauttamisyksikön vankilan tulo-opasta, jonka tarkoituksena on tutustuttaa sinut vankilan toimintaan sekä rangaistuksen suorittamiseen liittyviin käytäntöihin. Tutustu myös vankilan järjestyssääntöön, joka sisältää lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä tarkempia määräyksiä. Jokaisella osastolla on päiväjärjestys, josta ilmenee osaston aikataulu. Lisäksi valvomosta on saatavissa kansio, johon on koottu vankeutta säätelevät lait, asetukset, määräykset ja ohjeet.

Löydät luettelon vankilan toimintaa valvovista viranomaisista yhteystietoineen ilmoitustaululta valvomoa vastapäätä. Aulasta löytyy myös ilmoitustaulut, joissa tiedotetaan kaikista ajankohtaisista asioista mm. vapaa-ajan toimintoihin liittyen. Kerran kuussa pidetään talokokous jossa tiedotetaan myös ajankohtaisista asioista. Siellä vangit voivat esittää myös toiveita esim. vapaa-ajan toimintojen suhteen.

Ulkomaisella vangilla on mahdollisuus olla yhteydessä kotimaansa edustustoon ja hänelle annetaan mahdollisuuksien mukaan tulkitsemisapua.

Kaikissa epäselvissä asioissa käänny henkilökunnan puoleen saadaksesi oikeat tiedot ja toimintaohjeet.

Kuopion vapauttamisyksikkö

PL 7

70101 KUOPIO

0503873874 (rikosseuraamusesimies) / 0503873872 (vartijat)

Vastuuvirkamies ja perehdytys

Sinulle nimetään vankeusrangaistuksesi ajaksi vastuuvirkamies. Vastuuvirkamies on henkilö, joka on vankeusrangaistuksesi arjessa aktiivisesti läsnä ja huolehtii rangaistuksesi täytäntöönpanon sujuvuudesta. Vastuuvirkamiehen kanssa voit ottaa esille itseäsi koskevia asioita, kuten rangaistusajan suunnitelman tavoitteet, tavoitteiden edistäminen ja keinot tavoitteiden saavuttamiseksi, lupien valmistelu (esim. poistumisluvat), sähköinen asiointi sekä arjen muut asiat.

Siirryttyäsi Kuopion vapauttamisyksikköön sinut vastaanotetaan ja perehdytetään laitoksen toimintaan, päiväohjelmaan ja sähköiseen valvontaan. Sitoudut tällöin päihitteettömyyteen ja noudattamaan laitospöytäkirjasta. Sinulle asennetaan valvontapanta. Sinut majoitetaan pääsääntöisesti kahden hengen huoneeseen, saat haltuusi asunnon avaimet, tarvittaessa puhelimen sekä valvontalaitteet.

Vastuuvirkamiehesi tekee sinulle tulohaastattelun, jossa käsitellään rangaistusajan suunnitelmiasi, elämäntilanteesi ja tehdään sinulle henkilökohtainen toimintasuunnitelma vankeusajaksi.

Rangaistusajan suunnitelma

Ennen vankilaan tuloa sinulle on laadittu henkilökohtainen rangaistusajan suunnitelma (Ransu). Se ohjaa rangaistusajan suorittamista, vapauttamista ja ehdonalaista vapautta. Rangaistusajan suunnitelmassasi on määritellyt tavoitteet, joita kohden vankeusaikana tulee työskennellä. Suunnitelman ja vankilan tarjoamien mahdollisuuksien perusteella sinut sijoitetaan toimintaan vankilassa. Voit itse vaikuttaa rangaistusajan suunnitelman etenemiseen työskentelemällä yhdessä henkilökunnan kanssa rangaistusajan suunnitelmaan asetettuja tavoitteita kohden. Rangaistusajan suunnitelman eteneminen vaikuttaa muun muassa poistumislupiin ja valvottuun koevapauteen sijoittamiseen. Rangaistusajan suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti ja se otetaan tarkasteltavaksi vankilassa vähintään kolme kertaa vuodessa.

Päätös rangaistusajasta

Sinulle tehdään täytäntöönpanoyksikössä rangaistusaikaasi koskeva päätös vankeutesi alussa. Päätöksestä käyvät ilmi rangaistusajan laskemisen perusteet, ajankohta, jolloin vankeusrangaistus tai sakan muuntorangaistus tulee suoritetuksi, ehdonalaiseen vapauteen pääsyn tai muun vapauttamisen ajankohta sekä koeajan päättymispäivä. Päätöksestä ilmenee myös rangaistusajan pituuden perusteella myönnettävän poistumisluvan aikaisin ajankohta.

Elinkautista vankeusrangaistusta koskevasta päätöksestä ilmenee aikaisin ajankohta, jolloin vanki voidaan päästää ehdonalaiseen vapauteen. Yhdistelmärangaistusta koskevasta päätöksestä ilmenee valvonta-aika ja valvonta-ajan alkamisajankohta.

Tuomioihin ja rangaistusaikoihin liittyvissä kysymyksissä voit kääntyä laitoksen täytäntöönpanon yhdyshenkilön puoleen.

Valvottu koevapaus

Täytäntöönpanon loppupuolella on mahdollisuus päästä valvottuun koevapauteen, jos edellytykset koevapauteen sijoittamiselle täyttyvät. Sähköisesti valvottuun koevapauteen voi päästä aikaisintaan kuusi kuukautta (180 päivää) ennen ehdonalaista vapauttamista. Valvottu koevapaus valmistellaan huolellisesti yhdessä vankilan henkilökunnan kanssa. Voit itse vaikuttaa mahdolliseen koevapauteen olemalla aktiivinen ja työskentelemällä yhdessä henkilökunnan kanssa rangaistusajan suunnitelmaan asetettuja tavoitteita kohden sekä käyttäytymällä moitteettomasti rangaistusaikanasi. Voit myös itse hakea koevapauteen. Ota tarvittaessa yhteyttä henkilökuntaan asian tiimoilta.

Perushuolto ja asuminen

Omat tilat

Tässä yksikössä asutaan kolmessa solussa joissa on yhteensä 20 paikkaa. Kahden hengen huoneita on 9 kpl ja yhden hengen huoneita 2 kpl. Asuminen tapahtuu siis muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta kahden hengen huoneissa. Asuinhuoneet ovat valmiiksi kalustettuja. Henkilökohtaisten tavaroidesi tulee mahtua niille varattuihin säilytystiloihin omassa asuinhuoneeseesi. Huolehdi oman osaltasi paloturvallisuudesta.

Vapauttamisyksikön piha-alue, pyykkitupa, sauna ja liikunta- ja kokoontumistilat ovat käytettävissä päiväjärjestyksen mukaisesti. Sinulla on lupa liikkua vain vapauttamisyksikön alueella. Kartta liikkumisalueesta löytyy yksikön ilmoitustaululta. Saunavuorot löytyvät päiväjärjestyksestä.

Huoneen avain on asiakkaan hallussa. Poistuttaessasi yksikön ulkopuolelle esim. poistumisluvalle, sinun on jätettävä huoneesi avain henkilökunnan toimistoon. Kadonneesta avaimesta on ilmoitettava välittömästi henkilökunnalle.

Vangit vastaavat asuntonsa siisteydestä, järjestyksestä ja kaikesta siihen kuuluvasta omaisuudesta. He ovat korvausvelvollisia, jos asunnosta häviää tai rikotaan tahallisesti vapauttamisyksikön kiinteää

tai irtainta omaisuutta. Vangit vastaavat itse kaappiensa ja huoneidensa lukitsemisesta ja vastaavat omasta omaisuudestaan.

Asuntoihin ei saa tuoda omia huonekaluja, mattoja, verhoja tms. Vähäiselle määrälle vankien siviilitavaroita voidaan tarvittaessa osoittaa varastotilaa.

Vaatetus, liinavaatteet ja vaatteiden huolto

Vapauttamisyksikössä käytetään omia vaatteita. Oman vaateen haltuun antaminen voidaan kuitenkin evätä esimerkiksi, jos vankilan järjestys tai turvallisuus sitä vaatii. Jos vaateen hallussapito evätään, sinulla on oikeus saada asiassa päätös oikaisuvaatimusosoituksineen. Voit saada omia vaatteita kerralla käyttöösi vain sen verran kuin asuinhuoneesi säilytystilat ja paloturvallisuus huomioiden on tarkoituksenmukaista.

Pukeutumisen vankilan alueella tulee olla asiallista. Epäselvissä asiallista pukeutumista koskeissa asioissa voit aina kääntyä henkilökunnan puoleen.

Osallistuessasi vapauttamisyksikössä työtoimintaan, saat käyttöösi tarvittavan suojavaatetuksen, jota sinun tulee käyttää työturvallisuusmääräysten mukaisesti.

Saat käyttöösi liinavaatteet, kuten lakanat ja pyyhkeet, jotka sinun on palautettava pyykkitupaan pesuun lähettämistä varten.

Siisteys

Sinun on huolehdittava asuinhuoneesi ja oleskelutilojen siivouksesta ja puhtaanapidosta sekä taloustöistä. Henkilökunta opastaa tarkemmin käytännöistä ja työnjaosta yhteisten tilojen siivoamiseen liittyen.

Ruokahuolto ja kaupassakäynti

Vapauttamisyksikössä maksetaan ruokaraha elintarvikkeiden hankkimista varten, koska siellä ei tarjota valmista ruokaa. Ruokaraha maksetaan 7,60 € jokaiselta päivältä. Kaupassa käydään kaksi kertaa viikossa, joten sinun tulee varata kaupasta riittävästi ruokatarvikkeita useamman päivän ajaksi. Ostokset tehdään lähikaupoissa päiväjärjestyksen mukaan. Omatoimiseen ruuan valmistukseen saat halutessasi ohjausta ja neuvoja vankilan henkilökunnalta.

Mikäli sinulla ei ole vapauttamisyksikköön saapuessasi rahaa, ilmoita siitä henkilökunnalle. Pyrimme hankkimaan sinulle ruokaennakkoa maksimissaan 10 päivän ajalta (76 €). Ulkopuolisilta yhteistyökumppaneilta, kuten Kris, seurakunnat, Viadia jne. on mahdollista pyytää ruoka-apua.

Tupakointi

Tupakointi on sallittu ainoastaan sille tarkoitetuilla alueilla. Asunnot ovat savuttomia. Sähkötupakan ja nuuskan käyttö eivät ole sallittua vapauttamisyksikössä. Tarkemmat ohjeet tupakoinnista löytyy erillisestä määräyksestä.

Omaisuuuden hallussapito

Käytössä olevat tavarat

Saat pitää hallussasi kohtuullisen määrän henkilökohtaista omaisuuttasi, ajokorttisi, henkilötodistuksesi, rahasi sekä maksu- ja pankkikorttisi. Sinun on huolehdittava omaisuutesi turvallisesta säilyttämisestä ottaen huomioon mm. säilytystilat, paloturvallisuus ja tarkastustoiminta. Jos esineen tai aineen hallussapito evätään, sinulla on oikeus saada asiassa päätös oikaisuvaatimusosoituksineen.

Lue huolellisesti vankilan järjestyssääntö! Siinä on määritelty omaisuuden hallussapitosäännöt sekä esineet, joita et saa pitää hallussa.

Huomioithan, että jos haluat hankkia vankilan ulkopuolelta tavaroita, sinun tulee ennen niiden hankkimista varmistua siitä, onko niitä mahdollista saada haltuun tai säilytettäväksi.

Vankilassa laaditaan luettelo siitä omaisuudestasi, joka otetaan vapauttamisyksikön säilytettäväksi. Pyynnöstäsi luettelo voidaan laatia myös haltuusi annettavasta erityisen arvokkaasta omaisuudesta. Ne tavarat, joita et saa asuinhuoneeseesi, varastoidaan ja saat ne lähtiessäsi takaisin. Tämä ei koske tavaroita tai aineita, jotka ovat vaarallisia tai laissa kiellettyjä.

Tavaroiden toimittaminen vapauttamisyksikköön

Tapaamisen yhteydessä tapaajasi voi jättää sinulle vähäisen määrän hallussapitomääräyksen mukaisia tavaroita, esimerkiksi lehtiä, vaatteita, henkilökohtaisia käyttöesineitä. Tapaaja voi tuoda tapaamisen yhteydessä tavaroita vain sille vangille, jota hän tulee tapaamaan. Tavarat tulee jättää vapauttamisyksikön henkilökunnalle valvomoon.

Huomioithan, että vankilan säilytystilat ovat rajalliset, mikä voi johtaa siihen, että jos omaisuutta ei voida säilyttää, sinun on itse järjestettävä ne laitoksen ulkopuolelle.

Moottoriajoneuvon säilyttäminen vankilan parkkipaikalla

Vapauttamisyksikössä on rajallinen määrä autopaikkoja, jotka vuokrataan tarveharkinnan mukaan siviilipidiskelua tai- työssäkäyntiä varten. Paikasta peritään lämmityskaudella maksu.

Yhteydenpito vankilan ulkopuolelle

Puhelimen käyttö

Sinulla on mahdollisuus käyttää itse hankkimaasi tai yksikön hankkima puhelinta, jossa ei ole älypuhelinominaisuuksia. Liittymän hankkimisesta vastaat itse. Henkilökohtaisia ns. älypuhelimia ei anneta haltuun, vaan ne säilytetään henkilökunnan toimistossa. Sinulla on tarvittaessa mahdollisuus saada siviilipuhelin mukaasi poistuessasi yksikön ulkopuolelle myönnetyille luvulle (poistumislupa, siviilityö- tai -opiskelulupa).

Sinulla on mahdollisuus käyttää puhelinta vapauttamisyksikön alueella ja huoneessasi, mutta puhelimen käyttö ei saa häiritä asuinkumppaniasi.

Kirjeet ja postilähetykset

Sinulla on oikeus lähettää kirjeitä postin välityksellä. Posti jätetään vapauttamisyksikön toimistoon, mistä henkilökunta vie sen arkipäivisin vankilan postiin. Sinulle voi lähettää postia Kuopion vankilan osoitteeseen:

Kuopion vapauttamisyksikkö
Oma nimi
PL 7
70101 KUOPIO

Kirjeet ja muut postilähetykset voidaan tarkastaa vankilassa. Poikkeuksen tästä tekevät asianajajien kirjeet sekä vankilan toimintaa valvovien viranomaisten kirjeet. Posti jaetaan aamupäivän aikana postinkantopäivinä.

Jos kirjeessä tai postilähetyksessä saapuu esineitä tai aineita, joiden hallussapito on vankilassa kielletty, ne on välittömästi toimitettava vankilan henkilökunnalle.

Halutessasi voit tehdä tilapäisen osoitteenmuutoksen vankilaan, jolloin henkilökohtainen postisi tavoittaa sinut. Osoitteenmuutoksen voit tehdä netissä pankkitunnuksilla tai henkilökunnalta saatavalla lomakkeella.

Sähköpostin vastaanottaminen

Voit vastaanottaa sähköpostia avovankilaan: vankiposti.kuopio@om.fi. Sähköpostiviestin otsikkokenttään lähettäjän tulee syöttää sinun etu- ja sukunimesi sekä viestin tekstikenttään lähettäjän oma etu- ja sukunimi, jotta tiedot viestin lähettäjistä välittyvät. Tietoturvasyistä järjestelmä poistaa viesteistä kaikki liitetiedostot ja kuvat. Henkilökunta tulostaa ja toimittaa sinulle vain sähköpostiviestin.

Internetin käyttö ja sähköisen asioinnin työasemat

Vapauttamisyksikön toimistossa on asiakkaiden käytössä yksi sähköisen asioinnin (SA) työasema, jolla pääset käyttämään rajatusti internetiä ja Skypeä. Asiointilupa voidaan myöntää työ-, koulutus-, oikeus-sosiaali- tai asuntoasioiden hoitamiseen. Lupaa haettaessa on internetin käyttö perusteltava ja sitä voidaan tarvittaessa valvoa.

Oman tietokoneen ja internetin käyttö on mahdollista siviiliopiskelun tai –työn sitä edellyttäessä. Lupa haetaan erillisellä lupalomakkeella vankilan johtajalta ja sinulla on oltava oma kannettava tietokone, jonka saat luvan mukaisesti käyttöösi.

Ansiot ja rahankäyttö

Ansiot

Osallistuessasi työhön, koulutukseen tai kuntoutukseen sinulle maksetaan verotonta toimintarahaa. Toimintaraha on 4,62 tai 7,35 euroa toimintapäivältä. Toimintarahaluokkaan vaikuttaa rangaistusajan suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisen lisäksi osallistumisen säännöllisyys ja kesto.

Toimintaraha voidaan jättää kokonaan tai osittain maksamatta, jos saat palkkaa siviilityöstäsi tai muulta viranomaiselta taloudellista tukea (esim. opintorahaa tai muuta etuutta) toimintaasi.

Toimintarahan lisäksi sinulle maksetaan käyttörahaa 1,60 euroa jokaiselta rangaistusajaksi luettavalta päivältä ennen vapauttamista, myös viikonlopun päiviltä.

Toimintaraha voidaan jättää kokonaan tai osittain maksamatta, jos saat muulta viranomaiselta taloudellista tukea (esim. opintorahaa) toimintaasi.

Toimintarahaa sijasta maksetaan palkkaa, jos osallistut muun kuin Rikosseuraamuslaitoksen lukuun tehtävään avolaitostyöhön / Sakky:n talonrakennuksen koulutukseen. Tällöin tarvitaan verokortti.

Rahankäyttö

Ansiot ja etuudet maksetaan sinun omalle pankkitilillesi kaksi kertaa kuukaudessa. Mikäli sinulla on oma pankkikorttisi, saat pitää hallussasi sen ja käteiset rahasi. Jos sinulla ei vielä ole omaa pankkitiliä eikä pankkikorttia, ole yhteydessä henkilökuntaan, niin sinulle avataan Risen maksukortti.

Voit maksaa laskujasi asiointikoneella tai käydä maksamassa ne pankissa.

Tapaamiset

Voit tavata perhettäsi, ystäviäsi ja tuttaviasi vankeusaikana.

Eri tapaamismuotoja ovat valvottu tapaaminen, valvomaton tapaaminen ja asiamiehen tapaaminen. Myös videoyhteyden (Skype) kautta järjestettävä tapaaminen on mahdollista.

Lue huolellisesti vankilan järjestyssääntö. Järjestyssäännöstä ilmenee tarkemmin tapaamisajat, kesto, tapaamisiin liittyvät ehdot ja hakemistapa.

Muistathan varata tapaamiset ajoissa, jotta tapaamisjärjestelyt ehditään toteuttaa!

Sinun on mahdollista hakea Rikosseuraamuslaitoksen yhteistyökumppaneiden järjestämille parisuhde- tai perheleireille. Lisätietoja perheleireistä saat avolaitoksen sosiaalityöntekijältä.

Alle 18-vuotiaiden tapaamiset

Alaikäisen tapaajan päästäminen vankilaan tapaamaan muita kuin vanhempansa edellyttää hänen huoltajansa suostumusta. Tapaaja, joka on täyttänyt 15 vuotta, voi kuitenkin tavata lähiomaistaan ilman huoltajan suostumusta, jollei huoltaja ole nimenomaisesti ilmoittanut vastustavansa tapaamista. Jos alaikäinen tapaaja on huostaan otettu, lastensuojeluviranomainen päättää suostumuksesta.

Alle 15-vuotiasta tapaajaa ei pääsääntöisesti päästetä vankilaan ilman saattajaa.

Poistumisluvat

Sinulle voidaan myöntää lupa poistua vankilasta lyhyeksi aikaa (poistumislupa). Poistumislupa voidaan myöntää rangaistusajan pituuden (RP), tärkeän syyn (TS) tai erittäin tärkeän syyn (ETS) perusteella.

Poistumisluvan tarkoituksena on tukea sinun yhteyksiesi säilymistä, yhteiskuntaan sijoittumistasi ja vähentää vapaudenmenetyksestäsi aiheutuvia haittoja.

Hae poistumislupaa kirjallisesti vapauttamisyksikön toimistosta saatavalla hakemuksella. Poistumislupahakemuksessa on ilmoitettava poistumisluvan tarkoitus, osoitetiedot ja anotun poistumisluvan kesto sekä suunnitelma matkustamisesta.

Poistumisluvasta päättää vankilan johtaja tai apulaisjohtaja. Määrätyissä tapauksissa poistumisluvista päättää Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö. Poistumislupa voidaan myöntää myös saatettuna.

Jätäthän poistumislupahakemuksen hyvissä ajoin, jotta se ehditään käsitellä!

Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella (RP)

Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella voidaan myöntää, kun poistumislupa-aika on alkanut.

Edellytykset rangaistusajan pituuden perusteella myönnettävälle poistumislupalta ovat:

- luvan myöntäminen edistää rangaistusajan suunnitelmasi toteutumista;
- poistumisluvan ehtojen noudattamista voidaan pitää todennäköisenä; ja
- sinun täytyy sitoutua päihteettömyyden valvontaan ja muuhun tarpeelliseen valvontaan.

Poistumislupia voidaan myöntää rangaistusajan pituuden perusteella korkeintaan kolme vuorokautta kahden kuukauden aikana.

Poistumislupa tärkeästä syystä (TS)

Poistumislupa voidaan myöntää myös tärkeästä syystä. Tärkeä syy voi olla perheeseen liittyvä tai työ-, koulutus-, sosiaali- ja asuntoasioiden sekä toimeentuloon ja terveydenhoitoon liittyvien asioiden hoitamista.

Poistumislupa myönnetään siksi ajaksi, jota kyseisen asian hoitaminen välttämättä vaatii.

Poistumislupa erittäin tärkeästä syystä (ETS)

Erittäin tärkeä syy voi olla lähiomaisen tai muun läheisen vakava sairaus, hautajaiset tai muu tämänkaltainen syy.

Poistumislupa myönnetään siksi ajaksi, jota kyseisen asian hoitaminen välttämättä vaatii.

Toimintaan osallistuminen

Olet velvollinen työ- ja toiminta-aikana osallistumaan vapauttamisyksikön järjestämään tai hyväksymään toimintaan. Terveystila, toimintakyky tai ikä voivat olla perusteena osallistumisvelvollisuudesta vapauttamiselle. Sinut sijoitetaan toimintaan ottaen huomioon muun muassa rangaistusajan suunnitelmasi. Toiminta voi olla työtoimintaa, koulutusta tai kuntouttavaa toimintaa kuten esimerkiksi ohjelmatoimintaa tai yksilötyötä.

Henkilökunnalta saat opastusta kaikkien vankilan palveluiden käyttöön.

Työtoiminta

Vapauttamisyksikössä voit valmistella vapautumiseen liittyviä siviiliasioita, tehdä yksikön piha- tai siivoustöitä tai käydä siviilityössä, vapaaehtoistyössä, kuntouttavassa työssä tai työkokeilussa.

Sinulle voidaan antaa lupa tehdä työtä tai osallistua työharjoitteluun vankilan ulkopuolelle (siviilityö). Siviilityön edellytyksenä on, että se palkkaukseltaan ja muilta ehdoiltaan vastaa olennaisilta osilta samankaltaisessa työssä yleisesti noudatettavia ehtoja. Lupa ulkopuoliseen työhön haetaan vankilan johtajalta. Siviilityöpaikan kanssa tehdään yhteistyösopimus.

Sinulle voidaan antaa lupa tehdä omaan lukuusi vankilassa sellaista hyväksyttävää työtä, joka soveltuu vankilassa tehtäväksi (oma työ).

Opiskelu

Voit opiskella Kuopion vapauttamisyksikössä itsenäisesti tai sinulle voidaan myöntää lupa opiskella vankilan ulkopuolella (opintolupa). Opintolupa haetaan vankilan johtajalta ja opiskelupaikan kanssa tehdään yhteistyösopimus.

Kuopion alueen opiskeluun liittyvä tarjonta on laajaa. Saat siitä lisätietoa opinto-ohjaajalta.

Kuntouttava toiminta

Vapauttamisyksikössä sinulla on mahdollisuus osallistua joko yksilö- tai ryhmämuotoisiin vaikuttavuusohjelmiin tai arjentaitojen kehittämiseen. Näitä ovat päihdeongelmaan tai rikollisuuteen vaikuttava ohjelmatyö, arjen taitojen ja elämänhallinnan vahvistaminen. Vapauttamisyksiköstä voit osallistua myös ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden järjestämään toimintaan, kuntoutukseen tai terapiaan.

Sähköiset palvelut

Rangaistusajan suunnitelmaa voi edistää myös käyttämällä sähköisiä palveluita. Sähköisen asioinnin (SA) -työasemien käytöstä on kerrottu kohdassa "Internetin käyttö ja sähköiset palvelut".

Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen määräajaksi (VA-loma)

Jos osallistut toimintaan säännöllisesti, sinut voidaan rangaistusajan suunnitelman toteutuminen huomioon ottaen vapauttaa osallistumisvelvollisuudesta kahdeksi arkipäiväksi jokaista kalenterikuukautta kohden, jonka aikana olet osallistunut säännöllisesti toimintaan. Vapaus anotaan erillisellä lomakkeella.

Vapaa-aika

Vapaa-ajan toiminta

Sinun on mahdollista osallistua vapaa-ajallasi vankilassa järjestettävään vapaa-ajan toimintaan vankilan päiväjärjestyksen ja tarjonnan mukaisesti. Voit osallistua vapaa-ajan toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen tekemällä esityksiä järjestettävistä vapaa-ajan toiminnoista niistä vastaavalle vankilan virkamiehelle tai ottamalla asia esille kuukausipalaverissa.

Vapauttamisyksikössä on pieni kuntosali ja kokoontumistila, jota voit käyttää päiväjärjestyksen mukaan. Voit myös käydä yksikön ulkopuolella ohjatusti (mm. Mahku) esim. uimahallissa, kuntosalilla, lenkillä, elokuvissa tai muissa tilaisuuksissa tai yksinkin vertaistukiryhmissä, kuten NA, AA tai Kris.

Saat ajankohtaista tietoa näistä vapaa-ajan toiminnoista osastosi ilmoitustaululta sekä päiväjärjestyksestä.

Kirjasto

Sinulla on mahdollisuus käyttää Kuopion kaupungin kirjastopalveluita tiistaisin kaupassa käymisen yhteydessä. Kirjastoon tarvitset kirjastokortin, jonka voit hankkia kirjastossa käydessäsi. Mikäli tarvitset opiskelusi vuoksi kirjastopalveluja useammin, voit hakea siihen luvan henkilökunnalta.

Tiedot kirjastopalveluiden käytön ajankohdista löydät osastosi päiväjärjestyksestä.

Hengellinen toiminta

Sinulla on mahdollisuus osallistua hengellisiin tilaisuuksiin ja päästä keskustelemaan hengellisistä asioista vapauttamisyksikön ulkopuolella luvan mukaisesti. Halutessasi voit anoa lupaa osallistua oman uskontokuntasi hengellisiin tilaisuuksiin. Tarvittaessa ole yhteydessä henkilökuntaan.

Terveydenhuolto

Vankiterveydenhuollolla on Kuopion vankilassa poliklinikka, jossa sinulla on mahdollista hoitaa terveyteesi liittyviä asioita. Poliklinikan kautta voit varata ajan lääkärille ja akuuteissa asioissa hammaslääkärille. Sairaanhoitaja on paikalla arkipäivisin. Ota poliklinikalle yhteyttä myös mielenterveysasioissa.

Jos sairauttasi tai vammaasi ei voida hoitaa vankiterveydenhuollon puitteissa, sinut siirretään tilapäisesti hoitoon tai tutkimuksiin vankilan ulkopuolelle.

Vastaanotolle pääset täyttämällä asiointilomakkeen, joka jätetään suljetussa kirjekuoressa vapauttamisyksikön henkilökunnalle.

Muut kuin akuutit asiat, kuten lääkärintodistus, hammastarkastus, hieronta tai fysikaalinen hoito, sinun on kustannettava itse. Hierojalla käyntiin tarvitset poliklinikan suosituksen.

Vankilassa sinulle määrättyt lääkkeet on nautittava lääkärin ohjeiden mukaan. Nauttimatta jätetyt lääkkeet palautetaan poliklinikalle. Lääkedoseetit täytetään viikoittain keskiviikkoisin vankilan poliklinikan toimesta. Lääkkeet ovat pääsääntöisesti asiakkaan hallussa, eikä niitä saa luovuttaa toiselle henkilölle.

Äkillisissä terveyteen liittyvissä ongelmissa ota yhteyttä vankilan henkilökuntaan!

Käyttäytyminen vankilassa

Vankeutta säätelevät monet normit. Muista tutustua vankeuslakiin ja vankilan järjestyssääntöön. Tutustu myös asuinosaostosi päiväjärjestykseen, joka löytyy osaston ilmoitustaululta.

Sinun on käyttäydyttävä asiallisesti henkilökuntaa, toisia vankeja ja muita henkilöitä kohtaan. Sinun on myös noudatettava henkilökunnan ohjeita ja käskyjä.

Sinulle voidaan määrätä kurinpitöraangaistus vankeuslain, vankeusasetuksen, Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön määräyksen ja vankilan järjestyssäännön rikkomisesta.

Sinulle voidaan määrätä kurinpitöraangaistus myös, jos syyllistyt vankilassa tai Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen valvonnan alaisena rikokseen, josta ei ole odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa. Tällaisia rikoksia ovat esimerkiksi huumausaineen käyttörikos, haitanteko virkamiehelle, virkamiehen vastustaminen, lievä pahoinpitely, pahoinpitely tai sen yritys, lievä vahingonteko, vahingonteko, laiton uhkaus ja vangin varustautuminen aseella.

Jos aiheutat tahallisesti tai huolimattomuudesta vankilalle vahingon (esimerkiksi kadonneet tai rikkoutuneet laitteet) olet velvollinen korvaamaan sen. Asia ratkaistaan viime kädessä tuomioistuimessa.

Oikeus kannella ja vaatia oikaisua

Kanteleminen

Voit kirjoittaa kantelun laillisuusvalvojalle, jos koet, että sinua on kohdeltu epäasiallisesti tai epäilet, että viranomaisen tai virkamiehen ei ole noudattanut lakia tai täyttänyt velvollisuuksiaan. Ongelma- ja ristiriitatilanteissa olisi kuitenkin tärkeää pyrkiä selvittämään asia ensisijaisesti henkilökunnan kanssa keskustelemalla. Keskusteleminen henkilökunnan kanssa on yleensä nopein tapa selvittää asia.

Kantelu tehdään kirjallisesti ja sen voi kirjoittaa vapaamuotoisesti omalla äidinkielellään. Kantelusta tulee käydä ilmi kantelijan nimi ja yhteystiedot. Kanteluun on hyvä liittää myös mahdolliset asiaa koskevat päätökset sekä muut asiaan liittyvät asiakirjat. Kahta vuotta vanhemmasta asiasta tehtyä hallintokantelua ei tutkita, ellei siihen ole erityistä syytä.

Kantelun sisältö

1. Kantelussa on yksilöitävä, mihin Rikosseuraamuslaitoksen tai virkamiehen toimintaan tai laiminlyöntiin hänen arvostelunsa kohdistuu.
2. Kantelun tekijän tulee kantelussa esittää käsityksensä siitä, millä perusteilla hän pitää Rikosseuraamuslaitoksen tai virkamiehen menettelyä virheellisenä.
3. Kantelussa tulisi esittää tieto arvostelun kohteena olevan menettelyn tai laiminlyönnin ajankohdasta.
4. Kantelussa olisi hyvä ilmoittaa, onko samaa asiaa koskeva kantelu vireillä muualla.

Kantelun lähettäminen laillisuusvalvontaviranomaiselle

Rikosseuraamuslaitoksen, sen yksiköiden ja virkamiesten toiminnan lainmukaisuutta valvotaan Rikosseuraamuslaitoksen sisäisellä valvonnalla. Lisäksi Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa valvoo muun muassa eduskunnan apulaisoikeusasiamies. Kantelua ei voi tehdä samasta asiasta useammalle kuin yhdelle laillisuusvalvontaviranomaiselle. Listan vankiloiden toimintaa valvovista viranomaisista löydät esimerkiksi osastosi ilmoitustaululta. Voit postittaa kantelukirjeesi itse suoraan laillisuusvalvontaviranomaiselle tai pyytää vankilan henkilökuntaa lähettämään kantelukirjeesi puolestasi.

Rikosseuraamuslaitos ei ole toimivaltainen tutkimaan terveyden- tai sairaanhoitoa koskevia kanteluasioita. Vankiterveydenhuollon yksikön järjestämän ja tuottaman vankien terveyden- ja sairaanhoidon lainmukaisuutta valvoo Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Oikaisuvaatimukset

Oikaisuvaatimus on ensisijainen oikeussuoja- ja muutoksenhakukeino. Eri seuraamuksia koskevissa laeissa (vankeuslaki 20 luku 1 §, tutkintavankeuslaki 15 luku 1 §, laki valvotusta koevapaudesta 40 §) on lueteltu ne Rikosseuraamuslaitoksen päätökset, joihin saa vaatia oikaisua. Päätökseen, johon saa hakea oikaisua, liitetään oikaisuvaatimusosoitus. Oikaisuvaatimusosoituksessa on ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemisestä. Oikaisuvaatimus tulee tehdä kirjallisesti seitsemän päivän kuluessa

päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimusasiassa annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Kanteluprosessissa ei lähtökohtaisesti käsitellä niitä päätöksiä, joihin voidaan hakea muutosta oikaisuvaatimusmenettelyssä. Kanteluprosessissa voidaan kuitenkin tutkia asian menettelyllisiä seikkoja, kuten esimerkiksi sitä, onko oikeus muutoksenhakuun toteutunut.

Henkilökunta ja asiointi

Vankeuden täytäntöönpanon tavoitteena on lisätä valmiuksiasi rikoksettomaan elämään ja sijoittumistasi takaisin yhteiskuntaan. Tätä tavoitetta kohden kanssasi työskentelee vankilan henkilökunta oman tehtävänkuvansa mukaisesti. Työskentelyn tavoitteena on edistää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiasi sekä tukea sinua saavuttamaan rangaistuksen ajalle asetetut tavoitteesi. Kaikissa eteesi tulevissa kysymyksissä voit aina kääntyä vastuuvirkamiehesi tai muun vankilan henkilökunnan puoleen.

Vankilassa työskentelee ja vieraillee myös paljon vankilan ulkopuolisia toimijoita, joiden kanssa sinun on mahdollista keskustella ja osallistua heidän järjestämäänsä monipuoliseen kuntouttavaan toimintaan. Näistä vankilan henkilökunnan ulkopuolisista toimijoista saat lisätietoa osastosi ilmoitustaululta sekä henkilökunnalta.

Kuopion vapauttamisyksikössä työskentelee vartijoita, sosiaalityöntekijä, opinto-ohjaaja (50 %), ohjaaja ja rikosseuraamusesimies. Heihin voit olla yhteydessä yksikön toiminta-aikana joko soittamalla tai käymällä toimistossa. Muina aikoina voit olla yhteydessä vankilan päivystykseen.

puhelinnumerot:

toimisto, vartijat: 050 3873874

rikosseuraamusesimies: 0503873874

Kuopion vankilan ja vankiterveydenhuollon henkilökuntaan voit olla yhteydessä asiointilomakkeella, joita on saatavilla toimistosta. Täytetty asiointilomake jätetään vapauttamisyksikön henkilökunnalle.